

Depatman Edikasyon vil Nouyòk

LALWA SOU DWA AK RESKONSABLITE ELÈV, APATI JADENDANFAN RIVE KLAS 12yèm ANE

PREFAS

Lekòl leta nan vil Nouyòk yo vize fè elèv, paran ak anplwaye lekòl gen respè youn pou lòt pou byennèt yo tout. Lekòl leta nan vil Nouyòk yo vize tou fè elèv yo patisipe nan aktivite ak pwogram nan kominote lekòl la ak andeyò lekòl la, pou l sa ranfòse angajman yo pou pran reskonsablite sivik ak pou rann sèvis kominotè. Koperasyon tout manm nan kominote lekòl la pral asire tout elèv gen yon pi bon eksperyans aprantisaj e yon pi bon edikasyon. Dokiman sa a pral sèvi kòm yon gid pou elèv pandan y ap debat pou vin sitwayen aktif nan yon sosyete ki fèt ak moun ki soti nan divès peyi.

I. DWA POU RESEVWA YON EDIKASYON GRATIS NAN LEKÒL LETA

Alòske lekòl leta yo ap sèvi elèv plizyè gwoup laj ki ka gen diferan dwa selon nivo matirite yo, dwa pou resevwa yon edikasyon gratis nan yon lekòl leta se “dwa fondanatal yon elèv” ki garanti pou tout timoun.

Elèv yo gen dwa :

1. ale lekòl pou yo anseye yo gratis nan yon lekòl leta, apati Jadendanfan jiskaske yo gen laj 21 lane oswa resevwa yon diplòm lekòl segondè, kèlkeswa sa ki rive anvan, dapre jan lalwa garanti l; elèv yo detèminen ki se moun k ap aprann lang angle *English Language Learner* (ELL) gen dwa resevwa yon edikasyon bileng oswa swiv pwogram angle kòm dezyèm lang *English as a Second Language* (ESL) jan lalwa garanti l; elèv ki gen andikap yo detèminen ki gen bezwen pou swiv klas edikasyon espesyal, gen dwa pou resevwa edikasyon gratis apwopriye nan lekòl leta depi yo gen laj 3 lane jiskaske yo vin gen 21 lane, selon lalwa;
2. viv nan yon anviwònman aprantisaj san danje, san diskriminasyon, san arasman, san maltretman ak san prejije kote yo jwenn ankourajman (al gade Règleman Chanselye *Chancellor's Regulations* (CR) A-830 ak A-831);
3. gen lòt moun trete yo ak koutwazi e respè kèlkeswa laj yo ye oubyen laj yo sanble yo ye, ras, kwayans, koulè, sèks, idantite seksyèl, ekspresyon seksyèl, relijyon, peyi kote yo soti, sitwayen ki peyi yo ye/si yo gen papyè ou non, oryantasyon seksyèl, kondisyon fizik ak/oubyen emosyonèl, andikap, eta sivil ak kwayans politik yo;
4. resevwa yon kopi Règleman ak Pwosedir lekòl la, ansanm ak Kòd Disiplin la ak Deklarasyon Dwa ak Responsablite elèv NYCDOE, nan kòmansman ane eskolè a oswa lè yo admèt yo nan lekòl la pandan ane eskolè a;
5. gen enfòmasyon sou kondisyon yo egzije pou resevwa diplòm, pa egzanzp kou, egzamen ak enfòmasyon sou jan yo k ap ede yo satisfè kondisyon sa yo;

6. gen enfòmasyon osijè tès lasante yo egzije yo fè, egzamen pou evalyasyon entelektyèl ak konesans lengwistik;
7. gen enfòmasyon osijè kou ak pwogram ki disponib nan lekòl la, ak posiblite pou bay opinyon yo sou kou ochwa yo vle chwazi;
8. resevwa fòmasyon pwofesyonèl;
9. konnen kritè yo itilize pou bay nòt pou chak matyè oubyen pou kou lekòl la ofri, epi pou yo bay yo nòt pou devwa lekòl yo fè yo dapre kritè detèmine;
10. gen enfòmasyon osijè pwogrè y ap fè nan domèn edikasyon, epi pou yo evalye yo san fòmalitye detanzantan e fòmèlman nan rapò sou pwogrè;
11. fè yo konnen bonè posiblite ki genyen pou yo double klas, oswa pou yo pa pase yon matyè;
12. fè yo konnen dwa yo genyen pou mande repanse desizyon moun pran pou fè yo double klas, oswa pou kou yo pa fè mwayèn yo;
13. gen aksè a dosye edikasyon yo lè yo mande gade I, si yo nan lekòl segondè (yo toujou bay paran oswa granmoun ki se yon paran elèv la, ak elèv ki kalifye dwa pou yo revize dosye yo);
14. konfidansyalite nan jesyon dosye elèv yo, ki nan sistèm lekòl la;
15. benefisye konsèy, oryantasyon ak sijesyon pou devlopman pèsònèl, sosyal, edikatif, pwofesyonèl e pou chwazi yon metye.

II. DWA POU MOUN VIV AK PALE LIB

Tout elèv gen dwa bay opinyon yo, sipòte kòz yo vle, òganize epi rasanble pou pale de pwoblèm yo, epi manifeste an pè pou kore yon kòz, selon pwosedi ak règleman NYCDOE mete anplas.

Elèv yo gen dwa :

1. òganize, pwomouvwa epi patisipe nan yon kalite gouvènman ki reprezante elèv yo;
2. òganize, pwomouvwa epi patisipe nan òganizasyon elèv, *club* oswa gwoup sosyal, edikatif ak politik, nan gwoup relijye ak filozofik ki respekte obligasyon Lwa pou Tout moun gen menm dwa *Equal Access Act*;
3. pou reprezante yo nan komite tout lekòl yo ki gen enfluyans sou pwosesis edikatif, avèk dwa pou vote lè I aplikab;
4. pibliye jounal lekòl ak bilten lekòl ki endike kouman lekòl la fonksyone, epi ki pale de pwoblèm ak opinyon elèv yo selon metòd jounalis responsab, epi ki aplike règleman rezonab ki baze sou enterè pedagogik nòminal;
5. pibliye jounal, *prospectus* oswa fèy papyè sou politik nan teritwa lekòl la, selon règleman rezonab lekòl la tabli osijè lè, kote, ak jan pou yo distribye yo, eksepte si materyèl sa yo denigre moun, fèt ak mo sal, lè yo itilize yo pou fè reklam oswa lè yo deranje lekòl la anpratik, lakòz anpil dezòd oswa abize dwa lòt moun;

6. Epengle sou rad yo bwòch ki endike chwa politik yo oswa lòt kalite bwòch, ensiy oswa brasa esepite lè materyèl sa yo denigre moun, fèt ak mo sal, oswa lè yo itilize yo pou fè reklam oswa lè yo deranje lekòl la anpratik, lakòz pakèt dezòd oswa abize dwa lòt moun;
7. afiche avi sou tablo pou afiche anons nan lekòl la, selon règleman rezonab lekòl la mete anplas, esepite lè avi sa yo denigre moun, fèt ak mo sal, se reklam oswa deranje lekòl la anpratik, lakòz anpil dezòd oswa abize dwa lòt moun;
8. gen sekirite pou tèt yo, papye yo ak zafè pèsònèl yo, epi pote nan *building* lekòl la bagay konvnab pou sèvi nan lokal lekòl la;
9. gen sekirite pou tèt yo, papye yo ak zafè pèsònèl yo, epi pote nan *building* lekòl la bagay konvnab pou sèvi nan lokal lekòl la;
10. pou yo pa fouye yo san kòz oswa poutèt prejije, pa egzant pou yo pa fouye kò yo;
11. pou lòt moun pa bat yo (dapre Règleman A-420 & A-421 Chanselye a);
12. refize di Sèman fidelite a drapo oswa kanpe pou salye drapo.

III. DWA CHAK ELÈV GENYEN POU YO TRETE L MENM JAN AK TOUT LÒT ELÈV
 Chak elèv gen dwa pou yo trete l san patipri selon dwa ki tabli nan dokiman sa a.

Elèv yo gen dwa pou :

1. yo bay yo Kòd Disiplin lan ak Pwosedi e Règleman lekòl la;
2. konnen ki konpòtman ki apwopriye e ki konpòtman ki ka kòz yo bay yo pinisyon;
3. anplwaye pwofesyonèl pou bay yo konsèy sou koze ki gen pou wè ak konpòtman yo etandone li afekte edikasyon yo ak byennèt yo nan lekòl la;
4. konnen dispozisyon yo ka pran, e ki konsekans enfraksyon espesifik sa yo ka mennen;
5. resevwa alè yon avi alekri osijè rezon yo pran mezi disiplinè sa yo kont yo;
6. gen dwa pou yo trete yo menm jan ak lòt lè moun gen pou pran mezi disiplinè kont yo poutèt yo pa respekte règleman lekòl yo e poutèt pwofesè yo ranvwaye yo oswa mete yo deyò nan klas;
7. konnen pwosedi pou mande repanse aksyon ak desizyon anplwaye lekòl yo pran pou respekte dwa ak responsablite yo jan yo tabli nan dokiman sa a;
8. vini avèk yon paran oswa yon granmoun ki se yon paran oswa yon reprezantan, nan chita tandè ak reyinyon pou repanse yon desizyon;
9. gen anplwaye lekòl la prezan nan sitiyasyon kote lapolis ka patisipe;
10. konteste epi esplike alekri tout bagay yo make nan dosye elèv yo.

IV. RESKONSABLITE ELÈV

Sèl jan chak elèv ka respekte dwa ki tabli nan dokiman sa a, se pou li konpòte li kòm sadwa. Si elèv la pa aksepte kèk nan reskonsablite sa yo, jan li tabli nan Kòd Disiplin lan, sa ka fè yo bay li sanksyon. Lè elèv aksepte tout reskonsablite li genyen selon jan li itilize dwa li yo, li gen plis posiblite sèvi tèt li ak sosyete a.

Elèv gen responsablite :

1. ale lekòl regilyèman alè, epi fè tout efò pou travay byen nan tout domèn edikasyon;
2. pare pou klas ak tout bagay yo bezwen nan kou, epi kenbe liv yo ak lòt ekipman lekòl yo an bon kondisyon;
3. swiv règleman lekòl la lè y ap antre nan salklas, ak lè y ap kite salklas la ak *building* lekòl la;
4. ede kenbe anviwònman lekòl la san zam, san dwòg, san lòt sibstans ki pa legal ak san alkòl;
5. konpòte yon jan ki ede kenbe yon anviwònman aprantisaj sennesòf ki pa vyole dwa lòt elèv genyen pou aprann;
6. fè ofisyèl lekòl la yo konnen enfòmasyon yo genyen osijè sitiyasyon ki ta ka mete sante ak byennèt manm kominote lekòl la andanje;
7. respekte diyite ak dwa lòt moun egal ego, epi evite konpòtman ki pa respekte dwa lòt moun oswa abize dwa yo;
8. respekte pwopriyete lekòl la, epi zafè lèzòt, e prive e piblik;
9. pou yo janti, emab, epi gen respè pou lèzòt, kit laj yo ye oubyen laj yo sanale ye, ras, kwayans, koulè, sèks, idantite seksyèl, ekspresyon seksyèl, relijyon, peyi yo soti, sitwayen ki peyi yo ye/si yo gen papyè ou non, oryantasyon seksyèl, kondisyon fizik oubyen emosyonèl oswa toulede, andikap, eta sivil ak kwayans politik, epi evite ensilte moun pou tèt kritè sa yo;
10. konpòte yo byen janti, di laverite epi kopere avèk elèv, pwofesè ak lòt anplwaye lekòl la;
11. ankouraje bon relasyon ant moun, epi tabli yon relasyon konpreyansyon ant manm kominote lekòl la;
12. rezoud konfli yon fason ki pa mennen kont;
13. patisipe, epi vote nan eleksyon gouvènman ki reprezante elèv yo;
14. montre bon lidèchip alòke y ap fè gouvènman ki reprezante elèv yo tounen yon fowòm fòmèl pou ankouraje yo plis patisipe;
15. travay avèk anplwaye lekòl la pou devlope anpil lòt varyete pwogram andeyò pwogram lekòl la pou reprezante divès enterè ak bezwen fizik, sosyal ak kiltirèl elèv yo;
16. swiv kòd etik jounalis reskonsab;
17. evite pale, ekri betiz, di mo sal ak lòt mwayen k ap denigre moun lè y ap kominike ak kominote lekòl la;
18. konpòte yo yon fason pou ankouraje koperasyon, e ki pa kontrarye pwosesis edikasyon an;

19. rasanble san bwi san kont, epi respekte desizyon elèv ki pa vle mete avèk yo pou patisipe;
20. pote nan lekòl la sèlman zafè pèsonèl ki pa danjre, epi ki pa deranje anviwònman aprantisaj la;
21. swiv règleman yo mete anplas yo sou abiman ak aktivite ki fèt nan *gymnasium* lekòl la, nan kou edikasyon fizik, nan laboratwa ak nan ti boutik lekòl la;
22. konnen Kòd Disiplin lekòl la, epi swiv Pwosedi ak Règleman lekòl la;
23. montre lidèchip pou ankouraje lòt elèv yo swiv Pwosedi ak Règleman lekòl la mete anplas yo;
24. mete paran yo okouran sa k ap fèt nan lekòl la, pa egzanp pwogrè nan lekòl la, aktivite sosyal e edikatif yo, epi asire paran yo resevwa tout papye, lèt ak biyè anplwaye lekòl la ta bay yo pou remèt paran yo.